

Angående den utbyggda discgolfbanan i Ensta naturområde

Detta dokument är en sammanfattning av de synpunkter och förslag som föreningen Halva Täby Grönt framförde under ett möte med Täby kommun den 23 oktober 2023.

Föreningen Halva Täby Grönt är en nybildad förening vars syfte är att värna om tillgången till trygga och bostadsnära grönområden i Täby.

Om discgolfbanan i Ensta naturområde

Under 2023 har Täby kommun byggt ut discgolfbanan i Ensta naturområde (grönområdet mellan Ensta, Erikslund, Visinge och Östra Vallabrink). Banan anlades 2016 som en enklare park- och rekreationsbana med nio hål i ett område på ca 300 x 300 meter. Genom utbyggnaden (invigd 8 juni 2023) har banan blivit tre gånger så stor och omfattar nu i princip hela grönområdet.

Ensta naturområde är det närmaste grönområdet för ca 7000 invånare. Det är unikt tillgängligt grönområde utan barriärer (större vägar, järnväg, staket etc) som många nyttjar för promenader, motion och rekreation. Många rör sig också genom området till och från skola och arbete.

Unik placering mitt i ett bostadsområde

Enligt vår research är det bara Täby kommun som har valt att placera en fullstor tävlingsbana på 18 hål mitt i ett bostadsområde. Andra kommuner har valt mer avsides belägna grönområden, ofta i ett naturreservat.

Vi har frågat kommunens tjänstemän om de kan visa på andra kommuner som har valt jämförbara placeringar och de har då givit exemplen Jönköping (Knektaparken), Göteborg (Slottsskogen) och Örebro (Brickeberg). Vi menar dock att ingen av dessa banor går att jämföra med banan i Täby eftersom tillgången till dessa grönområden begränsas av motorleder, järnvägar, sjöar och andra barriärer, samt att delar av dessa grönområden fortfarande är fria från discgolf. Slottsskogen är också en avgiftsbelagd bana med begränsade öppettider.

I sammanhanget noterar vi att önskemålet från Täby Discgolfklubb var att skapa en 18-hålsbana i Skavlöten eller vid Rösjön.

Kommersiella intressen och brist på lokalkännedom

Utbyggnaden av discgolfbanan i Täby har utformats av ett företag i discgolfbranschen. Enligt våra uppgifter saknar den ansvarige lokalkännedom och har baserat sin design på ett enda besök i området, tisdag 28 juni 2022. Det är en tid på året när få boende rör sig i området eftersom skolorna är stängda och många är bortresta på semester. Enligt SMHI var det 31 grader varmt i Stockholm denna dag, så de som ändå var hemma befann sig antagligen på badstranden. En sådan dag är det inte möjligt att bilda sig en uppfattning om hur allmänheten nyttjar grönområdet. [Länk till företagets utredning.](#)

Vi noterar att företaget som har designat banan i Täby anser att uppdraget är en ren förlustaffär, men deras strategi är att genom uppdraget kunna övertyga kommunen om att placera banan centralt för att exponera sporten och skapa fler konsumenter som köper den utrustning som utgör företagets huvudsakliga inkomstkälla, [läs mer här](#).

Uppgraderad till en tävlingsbana

Utbyggnaden har en mer avancerad karaktär än de första nio hålen. De nya hålen är längre och mer svårspelade, och plattformarna för utkast större för att ge möjlighet till längre och hårdare kast. Genom utbyggnaden har banans karaktär ändrats till en fullstor tävlingsbana.

Alliansens politiska inriktning är att kommunen ska prioritera barn och unga, och det anläggningsbidrag från Riksidrottsförbundet som finansierat utbyggnaden är också avsett att stödja barn och unga. Det är anmärkningsvärt att kommunen trots dessa riktlinjer väljer att bygga en avancerad tävlingsbana för vuxna utövare.

Brist på analys, dialog och politisk förankring

Kommunens tjänstemän har själva beslutat om utbyggnaden av discgolfbanan, utan att göra någon undersökning eller analys av hur projektet påverkar området, och utan att informera Kultur- och Fritidsnämnden. Större delar av marken där utbyggnaden ligger är klassad som parkmark i gällande detaljplan. Är den nya verksamheten förenlig med gällande detaljplan? Då discgolfspelandet i denna del av banan skapar så stora effekter i form av bland annat olycksrisk och otrygghet för oss som nyttjar området så bedömer vi i föreningen att den inte gör det.

Det uppgivna syftet med utbyggnaden är att gynna Täby Discgolfklubb (ca 120 medlemmar) och man tror att utbyggnaden kommer bidra till medborgarnas hälsa. Trots att grönplanen slår fast att Tåbys invånare ska erbjudas delaktighet i utvecklingen av det egna närområdet har kommunen inte haft någon dialog med boende, med skolorna i området eller med andra föreningar. Man vet därmed inte hur grönområdet används eller vilka önskemål som invånarna har.

Hela området har blivit en discgolfbana

Vi som bott länge i området ser hur intresset för discgolf har ökat sedan 2016. Under de första åren var det mest ungdomar och barnfamiljer som spelade på discgolfbanan, och intresset var begränsat.

Under pandemin ökade intresset kraftigt, framför allt var det vuxna män som då upptäckte sporten.

Under perioden 2016-22 rådde dock en ordning som de flesta kunde acceptera: discgolfarna höll till i ett begränsat område och allmänheten hade fri tillgång till de övriga delarna av grönområdet. Genom utbyggnaden 2023 har i princip hela grönområdet blivit en discgolfbana, och det är inte längre möjligt att undvika discgolven när man rör sig i området.

Genom att discgolfbanan har kommit att diskuteras i området under 2023 har det framkommit att många boende, och även Brinkskolans personal, har negativa erfarenheter av den gamla 9-hålsbanan. Men det har inte tidigare lett till några större opinionsyttringar.

Bristande säkerhet skapar oro

Discgolf medför en skaderisk för allmänheten, vilket oroar många boende. Discarna som används i sporten är tunga (ca 180 gram), försedda med ganska vassa kanter och tillverkade i hård plast. Discarna kan kastas med stor kraft 100-150 meter men de kan skära i vinden och studsas i träden, så riskområdet är stort.

Det finns flera dokumenterade fall i Sverige där allmänheten har fått uppsöka akutvård och sy skador i ansiktet. En disc som träffar ett öga kan göra stor skada; ett exempel är ett uppmärksammat fall i USA där en kvinna förlorade synen på ena ögat.

En namninsamling med önskemål om dialog

Många boende har reagerat på utbyggnaden. Genom namninsamlingen [Bevara kullen åt alla](#) framförde drygt 350 boende ett önskemål om dialog med kommunen, vilket avfärdades med argumentet att projektet inte krävde bygglov.

Efter ytterligare påtryckningar kom till slut ett kortare möte till stånd 21/9 med några boende som har skrivit under namninsamlingen, men det är oklart om det mötet kommer ge något konkret resultat.

Risken för skador och konflikter begränsar tillgängligheten till grönområdet

Utöver namninsamlingens ca 350 klagomål har det också kommit 180 klagomål till kommunens kontaktcenter om utbyggnaden, [se förteckning](#). Om vi lägger samman alla dessa klagomål ser vi att de framför allt handlar om frånvaron av dialog och en oro för skador och konflikter.

Sedan utbyggnaden invigdes noterar vi många klagomål om att samverkan mellan discgolfarna och allmänheten inte fungerar. Återkommande konflikter om vilka regler som gäller gör att många boende tycker att det numera är otryggt att vistas i grönområdet. Framför allt gäller detta barn, kvinnor och äldre som upplever minskad tillgänglighet till grönområdet. De upplever att discgolfarna, som framför allt är vuxna män i grupp, tränger undan övriga från att vistas i området.

Skador på naturmiljön

Många klagomål gäller också att discgolven ger betydande skador på naturmiljön. I området finns ett mycket stort och uppskattat bestånd av blåsippan, som i hela Stockholms län är fridlyst till den grad att man inte ens får skada ett enskilt exemplar av blomman. Trots att många uppmärksammat kommunen på detta faktum har banan anlagts så att de flesta spelare går rakt igenom beståndet och en bred stig har trampats upp genom blåsipporna.

Flera anmärker också på ökad nedskräpning och ökad förekomst av mänsklig avföring i grönområdet, och anser att kommunen måste placera ut fler papperskorgar och ge spelarna tillgång till en toalett.

Ett arbetsmiljöproblem för skolan

I området bor många barnfamiljer. Många av barnen går i Brinkskolan som också har en förskola, sammanlagt 500 barn upp till och med årskurs sex. I området finns också Broby Friluftsförskola. När Brinkskolan byggdes 2015 anlades endast en liten skolgård, eftersom skolan har tillgång till det större grönområdet för sin pedagogiska verksamhet. Men inget samråd skedde med skolan innan utbyggnaden. Rektorn uppgav nyligen i ett samrådsmöte med föräldrar att discgolfbanan är ett arbetsmiljöproblem för barnen och pedagogerna pga risken för skador och konflikter.

Det är vuxna bilburna män som spelar discgolf

Vi som rör oss i området varje dag noterar att det framför allt är vuxna män som spelar discgolf på banan här i Täby, och de allra flesta av dem kommer till banan med bil. Vi märker också att många av spelarna kommer från andra kommuner i regionen. Vi menar därför att en fullstor discgolfbana med 18 hål kan placeras i princip var som helst i Täby där det finns möjlighet till parkering.

Vårt förslag

Vårt förslag är att Täby kommun gör ett omtag i denna fråga och att denna gång involverar de boende, representanter för skola och förskola samt föreningar som nyttjar området. Målsättningen för detta omtag bör vara att det aktuella grönområdet ska vara tryggt och tillgängligt för alla intressenter. All forskning visar att tillgång till trygga och bostadsnära grönområden är centralt för folkhälsan.

Hur kan målet uppnås? Många olika förslag har förts fram i våra samtal med grannarna. Här är de vanligaste förslagen i prioriterad ordning:

1. Starta om processen från början. Utred flera olika placeringar för en större 18-hålsbana i Täby och involvera alla berörda intressenter i processen. Det finns många områden i Täby som är mer lämpliga för en 18-hålsbana, till exempel Skavlöten.
2. Använd de nio nya korgarna och plattformarna till en ny bana med nio hål på annan plats i kommunen, och låt de gamla nio hålen stå kvar. Då kommer fler i Täby ha möjlighet att spela discgolf.
3. Förändra banans design. Genom att korta ner och förenkla hålen kan riskerna minska. Anpassa banan för barn, ungdomar och barnfamiljers rekreationsspel, ej för avancerade utövare eller tävlingar. En ny bandesign, efter att en områdesanalys har genomförts, kan eventuellt säkerställa att den som vill kasta alltid har full överblick över alla personer som närmar sig området dit man vill kasta, och att det ska vara lätt att undvika att andra skadas.